

Poemes

Jordi Vintró

Col·lecció Poesia de Paper

116

Poemes

Jordi Vintró

Palma, 2001

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5105170558

© del text: l'autor, 2001

© de l'edició: Caixa de Balears «Sa Nostra» i Universitat de les Illes Balears, 2001

Directors de la col·lecció: Francisco J. Díaz de Castro, Perfecto Cuadrado i Albert Ribas

Disseny: Jaume Falconer

Edició: Universitat de les Illes Balears. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. 07071 Palma

Impressió: Taller Gràfic Ramon. Carrer de Jaume Balmes, 39 i 43. 07004 Palma

ISBN: 84-7632-649-1

DL: PM/575-2001

Biobibliografia de JORDI VINTÓ

Neix a Barcelona el 1943. Escriptor, Enginyer Industrial i Llicenciat en Informàtica. Estudis de piano.

De 1967 a 1973 viu a París, on escriu les seves primeres obres narratives, publicades després en diverses revistes: *El Pont*, *Quart Creixent* i *Alaluz*.

En ocasió del naixement del seu primer fill escriu el llibre de poemes *Cançons per a en Jaume*. Aquest llibre es publica en dues edicions diferents: la primera el 1984 per Edicions del Taller de Picasso (Barcelona), i la segona el 1985, amb il·lustracions del propi autor i pròleg de Lluís Urpinell, per Editorial Pòrtic (Barcelona).

El 1986 publica el recull de narracions, algunes ja aparegudes en revistes i d'altres d'inèdites, amb pròleg de Sebastià Bonet, *Eugeni i altres* (Les Edicions dels Dies, Sabadell).

El 1989 participa en el llibre-pòster col·lectiu *Tankes de París*, publicat per Edicions Anglo-Catalanes.

També el 1989 publica l'òpera de cambra *In Progress* al número - 1 de la revista *Artics*.

A partir d'aquest moment s'interessa pels escrits de Raymond Roussel i per la literatura potencial, que inclou jocs de paraules, acròstics i restriccions de tota mena. Fruit d'aquesta passió és el següent recull de poemes, *Ludwig*, publicat a Barcelona per Columna Edicions el 1992. Posteriorment publica al número 57 de la revista de poesia *Reduccions* l'article *Ludwig i la literatura potencial*, on explicita els mecanismes de composició del llibre esmentat.

El 1996 guanya el Premi Aula de Poesia de Barcelona pel llibre, compost d'un sol poema llarg, *Insuficiència mitral*. El 1997 aquest llibre és publicat per Editorial Lumen (Barcelona) amb una traducció en vers al castellà, feta pel propi autor.

Publica a la revista *Els Marges* els contes inèdits *La doble cabuda d'Annamaria U* (1992) i *Confessió General* (1998).

És membre del Centre Català del Pen Club i del col·lectiu de poetes *Elektra Blus*.

V

Entre parets devotes,

sorrals, entre pies
imatges i records
venerats,
vora el negre que bufa
aiguamel, vora
safareig, silenci,
sota la palmera,
sota la biga que lluu envernissada,
les mirades amigues,
escales que pugen
a la cambra, al saló,
al terrat, panorama: turons, cementiri,
a la nit viva, al pensament que discorre,
a la frase que es vincla i doblega,
brodats, puntes beneïdes,
dret, revestit, cofat,
al centre dels camins invisibles,
estaves.

(in *Cançons per a en Jaume*)

VIII

Aprofitem, sabent que no te n'has de recordar,
per parlar-te amb tota sinceritat,
per fer-te tot de confessions
de tendresa i desig mesclats,
per afluir les veles, per plegar els pals.
Ja tindrem temps més endavant de feinejar,
de parar bellament la nau,
de confegir les frases com s'escau a cada cas.
Però també això fes el favor, petit, d'oblidar-ho.

(in *Cançons per a en Jaume*)

XIV

Petit, t'atemoireix la mosca,
la nota un punt falsa del canari,
el núvol. I confies, en canvi,
en un pot, un sonall, un bocí
de paper, una mirada.
Fora! Per gran, respectable que sigui,
no t'ha de fer cap mal
res, que jo sàpiga, om raó
no tingui part: oceans et refresquen,
la lluna t'il·lumina, la més gran llumeneta,
t'escombra el camí la ventada.
I si mai una pedra et torça el peu,
una, posada just al mig per torçar-te'l,
jura, però pensa que és per més harmonia.

(in *Cançons per a en Jaume*)

XX

Acomiades per sempre la mà

que et reté si li caus, que et guia
pel seu camí, la que lluu als cims
nevats, que assenyala vergonyes,
que si es grata el front sents un tamborí
quan cantarellen les falanges,
l'eixuta, corsecada entre records,
les il·lusions que es fa, mira
com el temps passa avall i fatalment
no privaràs que les hi prengui.
Que tan de tant en tant t'escriu un vers
i van deixant els dits resina.

(in *Cançons per a en Jaume*)

XXI

Persona,

una mosca als peus, genolls pelats,
una olor de finals,
una caixa on encara floreixen mareselves.

Figura,
penes, insomnis, llànties enceses,
migraments d'amor,
febres de gelosia, èxtasis, nits lívides.

Calc,
l'absolut, l'etern, l'inabastable
transcendent capgirat
miratge.

(in *Cançons pèr a en Jaume*)

GAMMA DE VERDS

L'oblit ja flamejava entre els boixos

i, passada la recolzada,
es fa present. Allà
un jove, l'arbre, la font,
descuida l'apresa reserva.
Jove: tot just si un borrissol
li decora la cara.
En una corba del cos ajagut,
que el genoll a la boca acosta,
dóna exacta la imatge aproximada
del somni que travessa parpelles i roques.

(in *Ludwig*)

FESTA MAJOR

Corre, tartana,
i la pols dibuixa arabescos.

Passen les hores
entremig de les fulles verdes.

Llanterna viva,
orla d'ombra d'un dia esplèndid.

Tocs inefables
de campana lliguen i embenen.

Cap sant d'alcova
per donar-te paga ni mèrit.

Unces i canvis
t'esgarrapen i t'aconsellen.

(in *Ludwig*)

ULTRAMAR

Vulgar, indigna,

corre la tarda

el temps d'un únic sospir.

Una mosca ensopega

amb el paper. Al front

estols de símbols

remolinegen.

Fins que ens recorda un llunyà

soroll de vidres la feblesa

del marbre on la nostra

felicitat

reposa inadvertida.

(in *Ludwig*)

VORA EL POU

Tell que l'aire sacseja, remolins, torrents,
pluja, boira, neu, pedra de fulles,
contactes delicats, la vehemència
de raó, sentit i llibertat.

Tell alt, immens, immòbil
sobre l'abisme de la mina
envoltada d'arrels que n'absorbeixen
certeses vivificants.

Tell invisible en la nit negra
quan tot es fon, quan l'escalfor es gela,
quan la terra no és sinó un punt que vola,
perdut, cap al seu esvaniment.

(in *Ludwig*)

SIS DIDALS

Ha buidat el vas Sansho

i ha vist muntanyes, rius,
temples daurats on el sol s'emmiralla.
Ha tornat a buidar-lo
i no en quedava sinó un glop de vent
i, a la boca, el gust àcid del sake.

(in *Ludwig*)

TENNIS

Cordem-nos l'americana (la humitat, saps?)

i ves amb compte, que els graons rellisquen.
Què vols fer-hi! Ja vindran dies millors,
de blat i de raïm, llibres i roses,
espero. A mesura que baixem
s'amorteix aquest soroll d'explosions
fins al silenci compacte. Potser ja és l'hora
i l'ocasió, a la llum dels fluorescents,
de revelar-te la torna del meu llegat
salvatge: l'exquisida i precisa geometria
que la pilota, en el seu vol, dibuixa.

(in *Ludwig*)

ALEXANDRE

Al caire d'una fulla d'aram, que el vent festeja,
només subjecta pel crit que la va fer néixer,
tens niu, i creus que la foscó del bosc és una
segona pell, que cap perill no podrà pas
sotjar-te, però a poc a poc comences a
obrir camí pel fil que vas fabricant avui,
sempre una mica més lluny que ahir, fins que, com
ja veuràs, a les dolces plomes del desig més
insensat dorms, encens làmines de la teva
vida al fogó, i et fas, a la fi, el cobrellit
amb les puntes retortes d'un mot inacabable.

(in *Ludwig*)

DESPRÉS

No era cendra, sinó un bri de pol·len,
el que he vist avui flotar tot sol
al jardí. He tocat l'escorça
i potser sí que he sentit un perfum
molt fi, una vibració
insensible, potser sí que darrere els sécs encara
alguna saba circulava.

(in *Ludwig*)

VORA EL CEL

Amb molles i cordills l'ocell pren vida;
les fulles, un vent de guarda-roba se les emporta;
natures senceres s'exalten al celler;
tot l'univers, estrafet però íntim,
concentrat en un sol cervell volador.

(in *Ludwig*)

LA NOSA SOTA ELS CABELLS

Ara ve quan m'esforço

tant com puc a retirar a les golfes
els plats, les forquilles, les olles,
tot el que m'interessa. D'allà estant podran moure
fils invisibles. I ara, també, a córrer
rere una absència amb pebre, poca solta
i llampant. Cosa
inútil, per embolicar la troca,
i poder engegar al qui suplanta el qui em recorda
el fals una amarga pamipipada grossa.

(in *Ludwig*)

CLAPEJAT

Tot el que deia no és: sóc el que dic,
i dic més que no diuen que deia.
Dic el que amago, plego, deso. Cauen
fulles que la neu vesteix d'un blanc
que té groc de pergamí i, també,
les taques que la ferida escampa,
negre de vers, olor d'escoli, runa
de verb tan refet i tan repetit.
Però em veig, de cop, al costat contrari
de la frontera; i, en lloc de vel
que un agut persistent gairebé
vesteix de reticències, disfressa,
la mesura a la fi desbridada,
quasi silenci atapeït de signes.

(in *Ludwig*)

CLANDESTINS

Vés a mirar, anacrònic xerraire,
si són camins, o mars, o no són res,
si savis corcs ruminen exorcismes
rere un vernís còsmic i verinós,
encès en sans renecs, en ansiosos
sarcasmes, cec a xacres i a moscam;
vés a servir, si creus en reis i reines,
mirra i encens i cera i cianur:
així veurem si vénen en carrossa
ossos i carn, o ànimes només,
si, nus i crus, ases roncs ens acusen
-coronació-, i ens menen en un cau
on cinc censors enxarxen i encarceren
reus assassins en caixons raconers.

(in *Ludwig*)

DESSAGNAT

Una copa s'esberla, i una aresta

fereix el nostre amic. Deixa la festa
i a mars s'aboca, arrapat al coixí.
És a prop l'hora en què el record trontolla.
Mitges de seda, capell de setí
per disfressar l'embriac i la sesta,
tels de ceba que cobreixin la resta
del darrer pòsit d'algun alambí.
Tan d'hora, que el record, fràgil, trontolla.
Perdut en un racó de la clofolla
afluixa els nusos al jurament mut
que s'esfondra en un roig que neix, que brolla,
que arrenca amb guant de lli, del fons de l'olla,
solatges de tènue joventut.

(in *Ludwig*)

EL LLAC

Del blau profund que amb prevenció trepitjo

per veure si les aigües em transporten,
ben lluny de mi, a prats silenciosos
o al capdamunt de l'alt, suprem pinacle,
se'n va, fent un arc que es tensa i navega,
lent, per morir, dissolt entre jonqueres,
amb tremolí de ploma, a l'altra riba,
immolat junt amb desferra d'onades.
No és pas un mer indicati que, a les fosques,
el dit que, en lloc d'obeir-me, m'estira,
i que endavant assenyala, una espasa
sembli de foc. Aleshores, com sento
el desesper i la humitat difusa:
com van pujant, lentament, per les cames.

(in *Ludwig*)

INSUFICIÈNCIA MITRAL

(fragment)

La terra aquesta que no sap fer res
sinó fer gala d'un perfil obès,
que sense avís de quan s'aturarà
—dura això més que un dia sense pa—
volta al voltant d'un eix d'allò més fi,
dóna més voltes que el filaberquí
quan practica, tossut, un gran forat
en una placa de contraplacat,
més que la idea que esdevé turment
al fons del rerefons del pensament:
la del temor que un model tan bonic
no neixi sols del gust per l'embolic
on fer caure de peus l'autor filós,
amb l'aprenent i el savi, el nen i el gos,
si no és la terra la que s'està al mig,
la lluna a fora, el sol a l'entremig,
i els núvols al voltant, per la humitat,
ja que sense aigua aquesta humanitat
tindria molta set, i a més, després
de vuit hores de feina, si no més,
per sopar no hi hauria bacallà,
ni pollastre, ni col, ni un mos de pa,
sinó només animals del desert,
d'aquells que no han vist mai el blau ni el verd,
i això no garanteix un qualsevol

que sigui bo per al colesterol,
que és avui dia l'únic gran Present,
l'Immens, l'U, el Principal, l'Omnipotent,
i demana quaresmes, ramadans,
dejunis, sacrificis importants,
planys, preses de partit —¿i qui no el pren
amb més prestesa que no pren el tren,
el tren de vida, el tren de Sant Feliu,
on pot passar ben regalat l'estiu
entre el suquet de peix i el peix al forn
—mentre es cremen els boscos del contorn
per ordre de Neró, que encara no
s'ha empescat res que rimi bé amb Neró—
amb banys de mar de tarda o de matí
que diuen que van bé —diuen que sí—,
que són vacuna contra els refredats,
que enforteixen els peus, si són sucats
amb fervor, que s'hi lliga amb més braó
que al Màddox, implorant, però, el perdó
per la pilota que ha fregat el pit
de Venus o d'Adonis, fent un crit
per reclamar conducta a l'ensopit
que ha pres la platja per un tros de llit,
com si cap raig de sol ni cap brogit
no hi hagués, ni fos dia, sinó nit,
i és que és cas, en un món adolorit
que dóna voltes sense cap profit,
de canviar, fent un esforç petit,

tot el destí, destí que és compartit
fins que s'acaba tot i ve el despit
indòmit, i l'espàrrec ben fregit
on enviar, per força i per escrit,
el company, i la mosca, i el mosquit
que estropella el suquet i el voraviu
a l'època en què tota cuca viu,
algunes encastades al mirall,
d'altres el peu travat, cap per avall,
tres o quatre pendants del més enllà,
quatre o cinc, de la gana de demà,
i la resta, mirant-se els dits dels peus,
mentre s'eixuguen amb la mà els fideus
sobrants del gran entortolligament,
del pop que s'apodera de la gent,
del pop que mira des del fons del mar,
que pispa llum quan giravolta el far,
perquè hi ha pops i pops: anyells i llops,
corbs, galls i merles, però tots són pops,
i n'hi ha més que crispetes al Savoy,
quan la noia li diu, baixet, al noi,
que ha trabucat la sal, que no li surt
el rostit com caldria i que ha fet curt
de versos, d'havaneres, de fuet,
de talla —de camisa i de barret—,
de sèmola, de vista, de gambals,
de tots els béns i dels principals mals,
d'idees, d'arguments, d'humor, de fe,

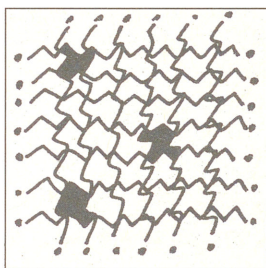
de culleretes per remenar te,
de paraules per dir, d'allò per penjar,
i sobretot de dents per rosegar
uns ossos massa durs, com cops de puny,
ossos d'esquena de mirar de lluny
com es fon tot: el cos, la passió,
el sol darrere un núvol de cotó,
el gelat, el país, el més brunyit
record de la mirada i del vestit
que un dia van clavar-se al fons d'un ull
que mai no ha vist res més, que sempre escull
el negre, la foscor, que plora quan
fa fred i quan no en fa, quan sense guant
pot la mà passejar-se per l'avet,
per la teulada blanca del xalet
pintat al calendari d'un dilluns
de mala mort, d'aquells dilluns que alguns
s'estimarien més passar de llarg,
un dilluns desolat, ingrát, amarg,
quan la ciutat té marques de l'esclau
que hi viu, tractat de ruc i de babau,
un dilluns neutre, sense bruc ni suc,
tan trist per al babau com per al ruc,
com tristes són les veus al celobert,
la pudor del quitrà, l'equip quan perd,
el globus que s'escapa i els tres dits
de cel que es veuen des dels ensopits
despatxos siderals emmoquetats,

entre entrepans salats i entrepans fats,
perquè encertar com cal el punt de sal
és tan difícil, per a tot mortal,
com fer ganxet al cim de l'Everest,
com veure el sol alçar-se per l'oest,
tot i la gent que té la impressió,
gent d'Àfrica, de Reus i del Japó,
que és als extrems on hi ha virtuts més grans,
i es mouen entre bledes i entrepans
gegants, picants, picant tan fort de peus,
que se sent per tot Àfrica i tot Reus,
però no és a les llesques, sinó al mig,
on es troba la punta del desig,
com es troba la punta del vaixell
entremig de l'orada i el pagell,
quan navega, lliscant sobre el mar blau,
un dilluns qualsevol, com la del clau,
quan penetra la fusta ben endins,
com la del pensament en els confins
de la inventiva, perquè si és que és cert
que tothom ha d'estar sempre despert
per si hi ha algun espavilat que vol
en lloc d'un la encolomar-li un sol,
o donar-li tres rodes de molí
perquè combregui sense pa ni vi,
un molí que no para, un molinet
per al cafè dels dies, quan fa fred,
i no pot aturar-se aquí ni allà,

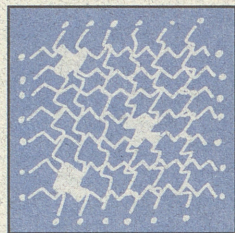
ni ahir, ni avui, ni el dia de demà,
ni en cap moment, ni sota cap recer,
i no té sinó un llapis i un paper,
i el llapis no obeeix, i el vent s'endú
el paper vers les costes de Corfú,
per on passava Ulisses amb els seus
guerrers, amb els seus astres i els seus déus,
camí d'una quimera, que els guerrers
en busquen per les places i els carrers,
toquen de peus a terra un cop cada any
i volen pels camins del desengany,
i és que una fulla en el moment del bany
a les aigües sagrades de l'estany,
just quan un esparver —mal averany—
travessa el cel, els porta molt més dany
que un exèrcit empès pel vell afany
de glòria vana, o que un escut d'estany
contra espases d'acer que un pobre guany,
faves comptades sota clau i pany,
fa moure, com fa moure el cor un plany
per la sequera que patim enguany,
o un cérvol atrapat en un parany,
o l'ensopec del marc —de l'alemany—,
que arrossega fortunes, voluntats
centrades en uns quants marcs rebregats
...

(in *Insuficiència mitral*)

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura «Sa Nostra»
el dia 23 d'abril de 2001

78. JESÚS MUNÁRRIZ. *Oficios varios*
79. NARCÍS COMADIRA. *Poemes*
80. SEBASTIÀ VIDAL. *Poemes*
81. ARCADIO LÓPEZ-CASANOVA. *Mester de poeta* [1969-1999]
82. VICENT BERENGUER. *Prova d'actor*
83. VICENT ALONSO. *Poemes*
84. ANTONIO PIEDRA. *Argumento de la cal*
85. OLVIDO GARCÍA VALDÉS. *Poemas*
86. JOSEP M. MARTÍNEZ ANGLÈS. *Poemes*
87. AURORA LUQUE. *Cuaderno de Mallorca*
88. LLUÍS URPINELL-I-JOVANI. *Poemes*
89. JACOBO CORTINES. *Paisaje en el tiempo*
90. XOSÉ MARÍA ÁLVAREZ CÁCCAMO. *Poemas*
91. JOSÉ MARÍA ÁLVAREZ. *Poemas*
92. FRANCESC FLORIT NIN. *Memorial dels ulls*
93. MARC GRANELL. *Selecció de Poemes*
94. ALMUDENA GUZMÁN. *Poemas*
95. MIGUEL ANXO FERNÁN-VELLO. *Poemas*
96. DOMINGO-LUIS HERNÁNDEZ. *No más que la mañana* [Poemas, 1986-1999]
97. PILAR PALLARÉS. *Poemas*
98. ANTONI MARÍ. *Poemes*
99. JUAN MANUEL VILLALBA. *Poemas*
100. ANTONIO CARVAJAL. *De Flandes las campañas*
101. VICENÇ LLORCA. *La plaça de la poesia*
102. FERNANDO DELGADO. *Sobre el amor y sus contrarios (Antología)*
103. JOSEP PIERA. *En el nom de la mar..., i un inèdit (1991-2000)*
104. FRANCISCO CASTAÑO. *Del decorado y la naturaleza*
105. PABLO DEL BARCO. *El mirador de silencios (Antología)*
106. JOSÉ HIERRO. *Poemas*
107. PERE JOAN MARTORELL. *Després del silenci*
108. BASILIO RODRÍGUEZ. *Breve antología poética (1938-2000)*
109. JOSÉ DANIEL M. SERRALLÉ. *Poemas*
110. MARGARITA BALLESTER. *Poemes*
111. ESTEBAN PISÓN. *Euroversos (Antología)*
112. XUAN BELLO. *Poemas*
113. SILVIA UGIDOS. *Poemas*
114. ANDREU PERIS. *Quadern de versions i altres inèdits*
115. MANUEL RUIZ AMEZCUA. *Luz de la palabra*

Universitat de les
Illes Balears

ISBN 84-7632-649-1

9 788476 326497

**"SA
NOS
TRA"**

Obra Social
i Cultural